

Artiklen er skrevet af Ulla Vestergaard Jørgensen (tv.), Tove Djernes Nielsen (midt.) og Charlotte Bjerg Jørgensen (th.). Alle ergoterapeuter og ansat i Viborg Kommune, Aktivitet og pleje.

COPM og OPPM – et fagligt løft

Begrebet ”brugeren i centrum” bliver anvendt meget i tiden. Det canadiske materiale er meget brugercentreret og sikrer, at brugeren er med på de løsninger/tiltag, vi aftaler

Af Ulla Vestergaard Jørgensen,
Charlotte Bjerg Jørgensen og
Tove Djernes Nielsen

Vi står over for store forandringer i fremtiden med storkommuner og formentlig ændrede arbejdsopgaver/øget privatisering. Kravene til dokumentation og kvalitetssikring bliver formentlig også større.

Som ergoterapeuter i Viborg har vi gode erfaringer med at anvende den canadiske arbejdsproces model OPPM og herunder COPM i det primære kommunale arbejde. Ved at benytte det fælles teoretisk udgangspunkt i ergoterapeutgruppen, øger vi muligheden for faglig udveksling og udvikling. Det er med til at styrke fagligheden, at vi tager stilling til undersøgelsesredskabers anvendelighed og inddrager mere teori.

Den afdækker hurtigt, hvor brugerens motivation ligger i forhold til aktivitetsproblematikker, og det er lettere at lave konkrete og målbare aktivitetsmål i forhold til den ergoterapeutiske intervention.

Det er altså vores erfaring, at vi, ved at anvende Det Canadiske Materiale, højner den ergoterapeutiske faglighed og kvalitetssikrer vores arbejde.

COPM (Canadian Occupational Performance Measure) anvendes til:

- at identificere aktivitetsproblematikker inden for egenomsorg, arbejde og fritid
- at afklare hvilke aktiviteter der har størst betydning for brugeren og hermed viser, hvor deres motivation ligger i forhold til den ergoterapeutiske intervention
- at give et indtryk af, hvordan brugeren selv oplever deres evne til at udføre en aktivitet, og hvor tilfredse de er med udførelsen
- at evaluere ændringer i brugerens opfattelse af egen aktivitetsudførelse og tilfredshed med dette ved afslutningen af interventionen.

OPPM (Occupational Performance Process Model) anvendes:

- Til at beskrive en trininddelt arbejdsproces (7-trinsmodel) hvor klient og ergoterapeut stræber efter at fremme klientens meningsfulde aktiviteter
- Som hjælperedskab til planlægning, systematisering, notat optegning, formidling, dokumentation, resultat

og procesevaluering og kvalitetsudvikling.

”OPPM illustrerer en klientorienteret samarbejdsproces, der har til formål, at klientens/klienternes hverdag kommer til at fungere med de daglige aktiviteter, der er vigtige og nødvendige for de berørte mennesker”. (Basisbog i ergoterapi s. 229)

SYV TRIN I DEN ERGOTERAPEUTISKE INDSATS

I det canadiske materiale beskrives begrebet åndelighed. Vi oplever det således: Ved at spørge ind til hvilken betydning aktiviteter har for brugerne, kan vi hjælpe med at finde frem til, hvad brugerne brænder for, hvad der virkelig betyder noget for brugerne i hverdagen.

BRUGERENS MOTIVATION

Når vi kan træne med disse aktiviteter, oplever vi en anderledes motivation og gnist, og træningen bliver meget meningsfyldt både for brugerne og os.

COPM-interviewet virker for nogle brugere inspirerende og motiverende

for selv at gå i gang med at løse aktivitetsproblemer.

Ved at bruge COPM-interviewet bliver vi mere ydmyge overfor brugerens ønsker. Vi er tvunget til at ændre vore forestillinger om, hvad der kunne være godt for brugeren at træne.

Det kan være vanskeligt at anvende COPM hos brugere, der er svært kognitivt skadede eller er urealistiske i forhold til egen formåen. Den klientcentrerede tankegang bag COPM-interviewet er dog yderst anvendeligt hos mange typer brugere. Det er vigtigt for os at finde frem til, hvilke aktiviteter der betyder noget for brugeren. Også hos dem der for eksempel ikke er i stand til at score. Hvad brænder de for? Hvor

ser vi lyset i øjnene? Det er vigtigt, at starte indsatsen her.

OPPM SIKRER HELHEDEN

Vi har uddybet OPPM-modellen med stikord til de 7 trin, tilpasset Viborg Kommune. De notater, vi gør os under de 7 trin i OPPM-modellen, er med til at forbedre den ergoterapeutiske indsats. Det letter arbejdet fremover, idet hele situationen omkring brugeren bliver belyst og muliggør en effektiv indsats mod de aftalte mål.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at COPM kun viser brugerens egen opfattelse af aktivitetsproblematikker.

Der kan godt være andre aktivitetsproblematikker end dem, brugeren selv

oplever, som er relevante eller nødvendige at arbejde med, for at brugerens hverdag kommer til at fungere. Det er vigtigt at supplere med andre observationer/undersøgelser og inddrage egne og andre faggruppers overvejelser i forløbet, som beskrives i OPPM-modellen.

Den tavse viden, det vil sige den viden, vi benytter os af som erfarne praktikere, bliver synliggjort både i form af teoretiske overvejelser, i brugen af undersøgelser, i mål og i handleplaner.

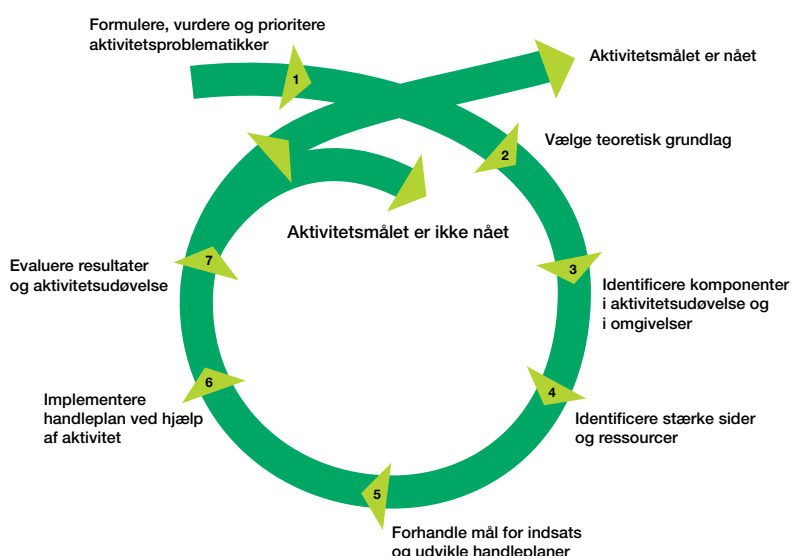
Processerne med at anvende de canadiske arbejdsredskaber er med til at sætte større fokus på aktivitetsproblemer og aktivitetsudøvelse frem for brugerens symptomer.

Vi forbedrer dokumentationen af den ergoterapeutiske indsats ved at vurdere/revurdere ud fra OPPM-interviewet og dertil knytte handleplaner med målbare aktivitetsmål. OPPM-modellen kan også bruges som dokumentation og kvalitetssikring.

COPM-INTERVIEW

COPM-interviewet er et fortrinligt udgangspunkt for tværfaglig planlægning og ansvarsfordeling af, hvem der bedst støtter brugeren i at nå målene.

Ved brugen af det canadiske materiale er det lettere at beskrive over for visitationen, hvilke aktivitetsproblemer brugeren har, og hvilke mål der arbejdes hen imod. Dermed er det også lettere at begrunde, hvorfor vi ønsker at få visiteret mere tid, hvis der er behov for dette.

FAGLIGT PRAKSIPULJE PROJEKT

MENINGSFULDE AKTIVITETER

Ved meget svage brugere med få resourcer kan COPM være med til at vise, hvilke aktiviteter, der er vigtigst for brugeren at bruge kræfterne på.

Disse oplysninger kan være vigtige at videregive til plejen eller visitationen, så der bliver prioriteret i kravene til brugerne.

Vi oplever, brugere med meget lidt initiativ, eller som er meget opgivende over for at gå i gang med aktiviteter. Her er COPM et rigtigt godt redskab til at hjælpe brugeren med at finde meningsfulde aktiviteter. Når vi møder brugeren med åbent sind og giver os tid til virkelig at lytte efter, kan vi sammen med brugeren finde nye veje til at komme i gang med træning eller et mere aktivt liv.

Vi anvender nu flere aktiviteter i den ergoterapeutiske intervention, og styrker dermed den ergoterapeutiske faglighed.

EFFEKT MÅLING

I det kommunale rehabiliteringsarbejde, hvor der ikke altid opnås de store fysiske fremskridt, giver slutevalueringen et godt billede af, hvor langt brugerne er kommet.

Evalueringen kan vise, om brugere, der ikke har gjort fremskridt i udførelsen af aktiviteter, oplever en større tilfredshed med udførelsen. Det kan skyldes, at de har fået større erkendelse af deres formåen/situation eller har fået fokus på andre værdier i deres liv.

Kompensation for eksempel med

hjælpemidler kan også vise forbedringer i både udførelse og tilfredshed.

FORMIDLING

Det har været en vigtig del af projektet at få mulighed for at videregive resultater og erfaringer til vores samarbejdspartnere og ledelse.

Målet har først og fremmest været – via formidling af vores projekt – at give tilhørerne indblik i den brugercentrerede og aktivitetsorienterede tankegang. Desuden har det været en god måde at synliggøre ergoterapifaget på.

Vi har modtaget positive tilbagemeldinger og oplever stor interesse for emnet. Formidlingen af projektet har givet anledning til gode diskussioner om de muligheder, der ligger i anvendelsen af den nye arbejdsmetode, og hvordan samarbejdet mellem faggrupperne kan udforme sig fremover.

Det er vigtigt, at visitationen har kendskab til vore arbejdsmetoder, så de kan visitere til opgaver, hvor aktivitetsproblematikker er i centrum. En del henvendelser fra visitationen har i dag de fysiske symptomer i fokus og lægger dermed mest op til fysisk træning.

IMPLEMENTERING

I løbet af projektperioden har vores ergoterapeutkollegaer fået undervisning i begreberne inden for det canadiske materiale COPM og OPPM, hvilket har været et nødvendigt grundlag for det videre arbejde med at implementere den canadiske arbejdsmetode i Viborg Kommune.

Ledelsen har med opbakning fra vore kolleger besluttet, at vi skal fortsætte med at kvalitetssikre vort arbejde ved at benytte COPM/OPPM ved de længerevarende træningsforløb.

Planen er at ergoterapeuterne i de tre driftsenheder i Viborg Kommune holder et månedligt møde, hvor vi superviserer/støtter hinanden i at bruge ”Det Canadiske Materiale”, og derigennem udvikler vores faglighed.

VITAMININDSPRØJTNING

Baggrunden for projektet har været kurset ”Ergoterapeutiske Vitaminer” på Ergoterapeutuddannelsen, CVU vita i Holstebro.

Vi fik lyst til at undersøge om COPM og OPPM kunne anvendes som undersøgelses- og arbejdsredskab for ergoterapeuterne i Viborg Kommune, da vi tidligere har arbejdet meget praktisk og løsningsorienteret og ikke har arbejdet ud fra fælles ergoterapeutiske referencerammer. Vi har i projektførelsen modtaget konsulentbistand og undervisning fra Ergoterapeutuddannelsen CVU vita i Holstebro.

Det har været udfordrende for tre ”gamle” praktikere at arbejde med projektet. Når vi oplever, at brugerne brænder for aktiviteterne, smitter det også af på os.

Vi oplever en faglig stolthed. Det har givet os en faglig sikkerhed og fagligt løft og ergoterapi er blevet mere synligt i en tid, hvor der fokuseres meget på effektmåling af fysisk træning. ●

”Vi vil gerne anbefale andre ergoterapeuter at komme ud af starthullerne og gå i gang med at lave praksisprojekter. Det er meningsfyldt og overraskende motiverende for fortsat at kunne brænde for faget!”

OM PROJEKTET

Projektet har løbet over cirka to år og har fået støtte af Ergoterapeutforeningens Praksis Pulje. Viborg Kommune er opdelt i tre driftsenheder. I projektet deltager en terapeut fra hver enhed. Vort daglige arbejde består hovedsageligt af ADL-vurdering og ADL-træning, vurdering af træningsmuligheder, træning og forflytningsvejledning.

Vi arbejder både på dagcenter og i hjemmene. Visitationenheden visiterer nu til træning, typisk af tre måneders varighed.

Det er et krav, at der udarbejdes handleplaner over træningsforløbene som dokumentation.

Faser/metoder:

Fase 1 – fire måneder

- Afprøvning af COPM interviewet for at blive fortrolige med metoden
- Udarbejdelse af arbejdsark til de syv trin i OPPM tilpasset Viborg Kommune

Fase 2 – seks måneder:

- Praktisk afprøvning af COPM-interviewet og OPPM-modellen
- Videreudvikle arbejdsarket til OPPM
- Implementere Viborg Kommunes eksisterende handleplaner i modellen
- Evaluere vore erfaringer med brugen af COPM og OPPM: kan de forbedre handleplanerne og vores dokumentation

Fase 3

- Formidling – udarbejdelse af skriftlig rapport, formidling til kollegaer, ergo- og fysioterapeuter, ledere og visitationen
- Undervisning i begreberne inden for COPM og OPPM og i udarbejdelsen af handleplaner ved Gitte Mathiasen, ergoterapeutuddannelsen, CVUvita i Holstebro

RESUME

Ergoterapeuter i Viborg kommune har efter kurset ”Ergoterapeutiske Vitaminer” lavet projekt om anvendelsen af det canadiske materiale i kommunen. Det har været meningsfyldt og fagligt motiverende for ergoterapeuterne. Undersøgelsesredskabet COPM afklarer hurtigt hvilke aktivitetsproblematikker, der er vigtige for brugeren at arbejde med og er et godt udgangspunkt til at udarbejde mål og handleplaner sammen med brugeren. OPPM, den 7-trinsinddelte arbejdsprocesmodel, er benyttet for at sikre helheden omkring brugeren.

Projektet er formidlet til samarbejdspartnere, målet har været at give tilhørerne indblik i den brugercentrerede og aktivitetsorienterede tankegang.

LITTERATUR

- Fremme af menneskelig aktivitet – ergoterapi i et canadisk perspektiv. Elizabeth Townsend, Sue Stanton m.fl.
- At fremme menneskelig aktivitet. Hans Jørgen Bendixen
- Canadian Occupational Performance Measure. Mary Law, Sue Baptiste m.fl.
- Metodebog i hjælpemiddelformidling. Elsemarie Jensen, Lilly Jensen, m.fl.
- Basisbog i ergoterapi, aktivitet og deltagelse i hverdagslivet. Tove Borg, Ulla Runge, Jytte Tjørnov m.fl.